

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова науково-методичної ради
факультету систем і засобів масової комунікації



Юлія ГАРКАВЕНКО

«30» серпня 2023 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 1.1. Методологія та організація наукових досліджень

шифр із ОПП і повна назва навчальної дисципліни

для здобувачів вищої освіти

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 06 Журналістика

спеціальність 061 Журналістика

спеціалізація
(за наявності)

освітня програма Медіакомунікації

рік набору 2023/2024 форма навчання денна, термін навчання 1 рік 4 місяці

вид дисципліни обов'язкова

Розробник: Хотюн Людмила Валентинівна ЗМК, доцент, канд.наук із соц.ком,
доцент

підпис 

Погоджено гарант ОП



Людмила ХОТЮН

Робоча програма схвалена на засіданні кафедри масової та міжнародної комунікації
Протокол від «15» червня 2023 р. року №12

Ухвалено на засіданні науково-методичної ради факультету систем і засобів масової
комунікації

Протокол від «30» серпня 2023 року №01

Навчальний рік	Курс	Семестр	Підсумк. контроль			Індивід. завдання		Кредитів ECTS	Обсяг роботи студента (години)				
			екзамен	залік	курс. робота	форма	кількість		всього	аудиторні			самостійна робота
										всього аудиторні	лекції	практичні	
Денна форма навчання													
2023/24	1	1	1			кпр		4,0	120	48	32	16	72

1. Мета дисципліни. Ознайомити студентів-магістрів із загальноприйнятими світовими науково-методологічними підходами до проведення наукових досліджень у галузі комунікативістики та сприяти формуванню їх дослідницької компетентності.

Курс передбачає теоретичну та практичну підготовку здобувачів для здійснення конкретних наукових досліджень, а саме здобувачі мають **знати:** закономірності наукового пізнання, парадигми, основи побудови теорій, загальні відомості про науку й наукові дослідження; методологію наукових досліджень, їх планування й організацію; методику обробки результатів досліджень; принципи організації, практичні інструменти та проблемні питання процесу виконання наукового дослідження; вимоги до оформлення результатів наукових досліджень. **Уміти:** відбирати й аналізувати інформацію з теми наукового дослідження, формулювати його мету й задачі; проводити дослідження, обробляти й оцінювати їх результати.

В освітній програмі дисципліна формує низку наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність опрацьовувати інформацію, організувати і проводити наукове дослідження.
- ЗК 2. Здатність налагоджувати та підтримувати комунікацію з різними цільовими групами.
- ЗК 3. Здатність породжувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.
- ЗК 8. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності спеціальності (СК):

- СК 1. Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання у галузі журналістики.
- СК 2. Здатність розробляти творчі проекти, керувати ними та вимірювати їх ефективність.
- СК 3. Вміння аналізувати та критично оцінювати якість медіаконтенту, створеного зі залученням різних каналів комунікації.
- СК 4. Здатність виявляти тенденції розвитку та здійснювати вибір оптимальних медійних технологій при вирішенні конкретних завдань.
- СК 5. Вміння орієнтуватися в типології та жанрології сучасної медійної продукції.
- СК 7. Здатність виконувати складні завдання і вирішувати складні проблеми, що потребують інтеграції знань у галузі журналістики.
- СК 9. Здатність працювати з інформаційними джерелами і верифікувати інформацію.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни.

Опанування навчальної дисципліни базується на знаннях, отриманих у процесі отримання вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання.

№	Результати навчання за дисципліною	Програмні результати навчання за ОП	Номери тем
	Уміти застосовувати прийоми збору, обробки і аналітичного узагальнення інформаційних повідомлень.	ПР01. Аналізувати та узагальнювати результати досліджень і робити висновки про закономірності.	1, 2, 6
	Уміти відокремлювати факти від суб'єктивної думки, бачити необ'єктивність судження.	ПР02. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.	3, 4, 6
	Вміти доводити свою думку з використанням наукової аргументації щодо журналістської практики.	ПР05. Застосовувати методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах).	1, 3, 6, 7, 9
	Розвивати уміння, знання й здібності, необхідні для аналізу способів, за допомогою яких конструюються сучасні наукові теорії.	ПР06. Застосовувати спеціалізовані концептуальні новітні знання з соціальних комунікацій при розробці інноваційного проекту.	2, 4, 5, 7, 8, 9
	Уміти аналізувати та критично оцінювати якість медіаконтенту, створеного зі залученням різних каналів комунікації	ПР06. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.	1, 2, 4, 7, 8
	Уміти експериментувати з різними формами та технологіями створення наукового матеріалу, досліджуючи можливості їх використання у практиці.	ПР09. Застосовувати спеціалізовані концептуальні новітні знання з соціальних	4, 6, 7, 8, 9

		комунікацій при плануванні наукової роботи чи розробки інноваційного проекту.	
	Виявляти рівень критичного мислення шляхом порівняння різних джерел інформації; демонструвати логічно-обґрунтовані судження.	ПР 10. Володіти медіаосвітньою проблематикою та виконувати медіакритичні студії.	
	Вміти експериментувати з різними формами та технологіями створення наукового матеріалу, досліджуючи можливості їх використання у практиці. Здатність працювати з інформаційними джерелами і верифікувати інформацію.	ПР 13. Верифікувати інформацію	1-9

Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти:

ПР01. Аналізувати та узагальнювати результати досліджень і робити висновки про закономірності.

ПР02. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР05. Застосовувати методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах).

ПР06. Застосовувати спеціалізовані концептуальні новітні знання з соціальних комунікацій при розробці інноваційного проекту.

ПР 9. Застосовувати спеціалізовані концептуальні новітні знання з соціальних комунікацій при плануванні наукової роботи чи розробки інноваційного проекту.

ПР 10. Володіти медіаосвітньою проблематикою та виконувати медіакритичні студії.

ПР 13. Верифікувати інформацію.

4. Структура навчальної дисципліни
Форма навчання денна

1 семестр

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин*			
		лекції	практичні	Лабораторні заняття	Самостійна робота
1	Тема 1. Наука і наукова діяльність: сутність, зміст, поняття. Проблеми наукового пізнання в історії філософії.	4	2		8
2	Тема 2. Діалектичні та логічні основи наукового пізнання.	2	1		8
3	Тема 3. Методологія наукового пізнання. Концептуальні основи наукового знання.	4	2		8
4	Тема 4. Зміст та структура процесу наукового дослідження.	4	2		8
5	Тема 5. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження.	4	2		8
6	Тема 6. Рівні та загальнонаукові методи наукового дослідження	4	2		8
7	Тема 7. Організація науково-дослідної роботи магістрів. Академічна доброчесність та боротьба з академічним плагіатом.	4	2		8
8	Тема 8. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику	2	1		8
9	Тема 9. Науково-популярна журналістика. Дослідження та інтерпретації.	4	2		8
	ВСЬОГО	32	16		72

Тематика практичних занять

№ теми	Тематика практичного заняття	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
1	Наука як результат і особливий вид пізнавальної діяльності людини. Особливості наукового знання.	2	1, 3, 5, 9, 10
2	Значення діалектики в науковому пізнанні та практичній діяльності людей. Формальна логіка у науковому пізнанні. Поняття про логічний закон.	1	1, 4, 5, 7
3	Пізнавальний статус наукових законів моделі розвитку науки. Демаркація від індивідуальних психологічних, колективістських умов. Сцієнтизм і антисцієнтизм.	2	1, 4, 6, 7, 8
4	Проблема істини у філософії та науці. Істина та її роль у науковому дослідженні. Об'єктивність і конкретність істини. Діалектика абсолютного та відносного в істині. Істина та помилкова думка. Критерії наукового пізнання та знання. Еносеологічні функції практики	2	2, 5, 7, 10, 11, 12
5	Формування наукової теорії - основний етап у процесі наукового дослідження. Поняття наукової теорії, її сутності та структури. Ознаки і функції наукової теорії. Роль теорії у формуванні та розвитку знань, науки, наукової картини світу.	2	1, 5, 7, 8, 13

6	Методи теоретичного узагальнення емпіричного матеріалу та вираження його в різних формах теоретичного знання. Загальнонаукові та загальнологічні методи наукового пізнання. Аналіз і синтез. Порівняння, абстрагування та узагальнення. Індукція, дедукція та аналогія.	2	8, 9, 12, 13
7	Пошукові, описові, причиннонаслідкові та прогностичні дослідження. Дослідження, які проводяться самостійно суб'єктом.	2	7,8, 13
8	Ефективність результатів наукових досліджень та її критерії. Мова наукового дослідження. Принципи етики наукового дослідження.	1	4, 5, 7, 9, 13
9	Інфорграфіка як складова матеріалів науково-популярної періодики.	2	2, 4, 7, 10, 13
Всього годин		16	

Тематика самостійної роботи

№ теми	Тематика самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендована література (№ з переліку)
1	Поняття гносеології і її місце в системі філософського знання. Принципи наукового пізнання. Проблеми наукового пізнання філософії Гегеля, Маркса, Пірса, Веттера, Гуссерля.	8	1, 3, 5, 6, 8
2	Одиничне, особливе та загальне, сутність і явище, причина і наслідок, зміст і форма, необхідність і випадковість, можливість і дійсність у процесі пізнання предметів та явищ матеріального і духовного світу.	8	1, 4, 5, 7
3	Поняття синергетики й евристики. Взаємозв'язок епістемології і соціальної філософії.	8	1, 4, 6, 7, 8
4	Людина як об'єкт і суб'єкт наукового пізнання. Соціальні потреби, інтереси та їх вплив на процес дослідження суспільних явищ.	8	2, 5, 7, 10, 11, 12
5	Види гіпотез та їх роль у дослідженні явищ і процесів реальної дійсності. Значення гіпотез у прогнозуванні розвитку матеріального та духовного світу.	8	4, 5, 7, 9, 13
6	Емпіричні та теоретичні методи дослідження. Аксиоматичний і гіпотетико-дедуктивний методи. Порівняльний і структурно-функціональний методи. Історичний і логічний методи.	8	2, 4, 7, 10, 13
7	Участь у конкурсах наукових робіт магістрів, науково-практичних конференціях. Складання тез наукової доповіді, наукової статті. Планування науково-дослідної роботи магістрів. Складання індивідуального плану роботи магістрів. Розробка календарного плану виконання кваліфікаційної роботи. Розробка плану впровадження результатів наукових досліджень.	8	2, 5, 7, 10, 11, 12
8	Види рефератів: наукові, інформативні. Зміст рефератів, вимоги до рефератів. Наукова стаття. Специфіка підготовки статей у рецензованих журналах.	8	1, 4, 5, 7
9	Особливості візуалізації у науково-популярній періодиці.	8	4, 5, 7, 9, 13
Всього годин		72	

5. Схема формування оцінки.

5.1 Шкала відповідності оцінювання:

Відмінно/Excellent	Зараховано/Passed	90-100
Добре/Goodm		82-89
Задовільно/Satisfactory		75-81
Незадовільно/Fail		64-74
Незадовільно/Fail	Не зараховано/Fail	60-63
		0-59

5.2 Форми та організація оцінювання:

Поточне оцінювання :

Форма навчання денна	1 семестр	
Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
КМР	8 тиждень	20
Оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи.	протягом семестру	10
Виконання практичних завдань..	протягом семестру (не менше 3)	30
Максимальна кількість балів за поточне оцінювання* 60		

Підсумкове оцінювання:

умови до складання екзамену: допускають здобувачів вищої освіти, які пройшли оцінювання за всіма формами поточного контролю, передбаченого робочою програмою

Форма оцінювання	Терміни оцінювання (тиждень)	Максимальна кількість балів
екзамен	16 тиждень	40

5.3. Критерії оцінювання:

Опанування тем практичних робіт

Бали Критерій

враховується:

- ступінь глибини розуміння та засвоєння досліджуваного питання;
- обґрунтованість, логічність, послідовність викладення досліджуваного питання

1-3 бал

«незадовільно»

Здобувач дає неправильні або дуже неповні відповіді на запитання;

демонструє часткове розуміння термінів та повну відсутність аргументації

власної думки; відсутня здатність до репродуктивного застосування знань

4-6 бали

«задовільно»

Здобувач дає неповні відповіді на запитання; відсутня ґрунтовна

аргументація власної думки.

7-8 бали

«добре»

Здобувач дає відповіді не на всі запитання, іноді відповіді фрагментарні;

аргументація власної думки не завжди доведена; наявне репродуктивне застосування знань.

9-10 балів

«відмінно»

Здобувач надає повні та ґрунтовні відповіді на всі запитання за темами

практичних робіт; демонструє вміння визначати головне та другорядне;
вдало аргументує власну думку

Бали КНР

10-0 Тестове оцінювання. Загальна оцінка складається з суми правильних відповідей.

Бали Оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи

55-0 Оцінюється за результатами створення наукових доробків.

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (у разі потреби). Під час виконання самостійної роботи використовуються потужності навчальної лабораторії ФЗСМК ДНУ. КМР (КНР) проводиться у вигляді онлайн тестових завдань на платформі Офіс 365. Під час роботи онлайн використовується платформа Teams, курс лекцій супроводжується презентаціями та роботою з тематичними сайтами.

7. Рекомендована література:

Основна:

1. Губенко Д. Методологія медіа-досліджень. Режим доступу : <http://uk.wikibooks.org>.
2. Основи наукових досліджень [укр.].: Навчальний посібник для ВНЗ / Мазур О. В. та ін. Київ : Нова Книга, 2015.

Додаткова:

3. Методичні вказівки до підготовки й оформлення кваліфікаційних робіт бакалавра і магістра денної та заочної форм навчання/ укладач О.А. Митчук. Рівне, 2020.
4. Інструктивно-методичні матеріали щодо підготовки та оформлення курсових робіт для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Укладач: А.М. Бахметьєва. Дніпро: ДНУ, 2020. 20 с.
5. Інструктивно-методичні матеріали щодо підготовки та оформлення кваліфікаційних робіт на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Укладач: А.М. Бахметьєва. Дніпро: ДНУ, 2019. 20 с.
6. Холод О. М. Методологія досліджень соціальних комунікацій: підручник / О. М. Холод. Львів : ПАІС, 2014. 280 с.
7. Чорновол-Ткаченко О.О. Основи наукових досліджень : навчальний посібник / О. О. Чорновол-Ткаченко. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 156 с.
8. Методичні вказівки до лекційних, практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Науковий практикум зі спеціальності» / укладач О.Г. Ткаченко. Суми : Сумський державний університет, 2014. 32 с.
9. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
10. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. для студ. галузі 0303 «журналістика та інформація». Київ : Вид. центр «Просвіта», 2008. 260 с.
11. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 254 с.

8. Інформаційні ресурси

12. Кирилова О.В. Методичні рекомендації щодо підготовки та оформлення кваліфікаційних робіт на здобуття ОКР бакалавра, спеціаліста, магістра. – Режим доступу: http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner_material&id=2124
13. Кирилова О.В. НМКД дисципліни «Основи наукових досліджень», 2016 – Режим доступу:http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner_material&id=1339